

Dosarul nr. 2ra-385/2020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. O.Ionașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Danilov, Iu.Cotruță, I.Secieru)

Î N C H E I E R E

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gheorghită Oleg,
reprezentat de avocatul Osoian Lilian,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghită Oleg,
reprezentat de avocatul Osoian Lilian împotriva Ministerului Justiției al
Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Miron Iacob
cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești
în termen rezonabil, recuperarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 august 2017, Gheorghită Oleg prin intermediul reprezentantului său,
avocatul Osoian Lilian, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul
judecătoresc Iacob Miron cu privire la constatarea încălcării drepturilor sale
subiective prevăzute de art. 6 și 13 al Convenției Europene pentru Apărarea
Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului Adițional
la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților
Fundamentale prin neexecutare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și
încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin această încălcare.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 16 noiembrie 2010, creditorul
urmăritor Gheorghită Oleg a înaintat executorului judecătoresc Iacob Miron spre
executare titlu executoriu nr. 2- 1424 din 05 mai 2010, emis de Judecătoria
Buiucani, mun. Chișinău, cu privire la încasarea de la Mardar Oleg în beneficiul
său a datoriei în mărime de 11 722 euro.

A susținut că prin încheierea pr/ex. 010-646/10 din 16 noiembrie 2010, a fost
intentată procedura de executare a documentului executoriu anterior indicat.

A invocat că, hotărârea de judecată nu a fost executată nici până în prezent,
iar executorul judecătoresc nu a întreprins alte măsuri în vederea executării acestei
hotărâri.

A menționat că, în Republica Moldova se constată problema sistemică privind neexecutarea hotărârilor judecătorești. Or, indică că, la 05 mai 2011, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a adresat Guvernului Republicii Moldova o scrisoare, prin care atenționează statul despre blocarea sistemului de executare din cauza lacunelor legislative persistente și care, cu regret, nu sunt redresate.

A declarat că, s-a adresat plângeri pentru faptul că nu se întreprinde nici o măsură de executare promptă. Precizează că, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale, dar întârzierea nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esența dreptului protejat conform art. 6§1 al Convenției, referindu-se în acest sens la cauza Immobiliare Saffi contra Italia, nr. 22774/93.

La fel, a indicat că, prin omisiune, timp de mai mulți ani de a lua măsurile necesare pentru executarea hotărârilor judecătorești irevocabile în această cauză, autoritățile naționale ar putea priva prevederile art. 6§1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale de toate efectele benefice.

A afirmat reclamantul că nu dispune la nivel național de un recurs efectiv, reiterând în acest sens și cauzele Moisei v. Moldova (nr.14914/03, §§ 29-33, 19 decembrie 2006) și Tudor-Auto SRL and Triplu-Tudor SRL v. Moldova (nr. 36341/03, 36344/03 și 30346/05, §§57-62, 9 decembrie 2008), unde Curtea a constatat violări ale articolului 13 al Convenției din cauza lipsei recursurilor interne efective în ceea ce privește neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive.

A susținut că, în cazul Gheorghită Oleg nu se execută hotărârea Judecătoriei Buiucani din 05 mai 2010 (sau în termen de mai mare de 7 ani nu este repus în drepturi). Pentru reclamant acest termen este foarte mare; b) Dreptul persoanei la judecare sau accesul la justiție, deoarece nu se execută decizia judecătorească irevocabilă din 05 mai 2010, nu poate fi vorba că se respectă dreptul de acces la justiție, prevăzut de articolul 6 al Convenției; c) Dreptul persoanei la protecția proprietății, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale și nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa.

A relevat că, cu toate că instanța de judecată, s-a pronunțat în privința încasării banilor reclamantul până în momentul de față nu a intrat în posesia, administrarea și folosința acestora; reclamantul nu beneficiază de un recurs intern efectiv pentru a înceta încălcarea drepturilor sale, astfel încât, există o violare a art. 13 al Convenției.

A considerat că, repunerea reclamantului în drepturile subiective încălcate este posibilă doar prin compensarea prejudiciului moral și material suportat, cât și restituirea cheltuielilor de judecată.

A solicitat constatarea faptului de violare a drepturilor reclamantului Gheorghită Oleg prevăzute de art. 6 și 13 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de către statul Republica Moldova, inclusiv obligarea Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiție al Republicii Moldova, prin prisma Legii nr.87 de a recupera prejudiciul moral suportat pentru neexecutarea hotărârii

Judecătoria Buiucani din 05 mai 2010 în mărime de 80 000 lei și prejudiciul material în mărime de 11 722 euro, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 19 septembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu, executorul judecătoresc Iacob Miron.

Prin hotărârea din 06 februarie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani cererea de chemare în judecată înaintată de Gheorghită Oleg a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de avocatul Osoian Lilian, în interesele lui Gheorghită Oleg și s-a menținut hotărârea din 06 februarie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a relatat că raportul juridic litigios este reglementat de Legea nr. 87 din data de 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Instanța de apel analizând situația de fapt din cauza dată, în raport cu probele anexate la dosar, a considerat oportun de a reitera prevederile art. 2 alin (1-2) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din data de 21 aprilie 2011, care prevede că orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Instanța de apel a menționat și prevederile art. 70 alin. (1) Cod de executare, conform cărora documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului și conduita executorului judecătoresc. Iar alineatul (11) al aceluiași articol, în vigoare la data pronunțării deciziei irevocabile a Curții Supreme de Justiție, stipula că titlul executoriu privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești va fi executat în cel mult 6 luni de la prezentarea sa spre executare.

În speță, reclamantul/apelant pretinde constatarea încălcării drepturilor sale subiective prevăzute de art. 6 și 13 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale prin neexecutare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Concomitent, instanța de apel a relevat că, pornind și de la jurisprudența CtEDO privind neexecutarea în termen a hotărârilor judecătorești, că în principiu în absența unei justificări rezonabile executarea unei hotărâri cu o întârziere mai mare de un an constituie o încălcare a Convenției Europene, iar durata procedurilor administrative nu constituie o justificare rezonabilă pentru întârziere. Caracterul rezonabil al termenului de executare trebuie să fie apreciat după criteriile: complexitatea procedurii de executare, comportamentul creditorului și al autorității competente. În acest sens, instanța de fond corect și legal a concluzionat asupra netemeinicii pretenției enunțate supra, or, potrivit materialului probator, rezultă cert că executorul judecătoresc a întreprins măsuri pentru executarea documentului executoriu, însă din cauza că debitorul nu dispune de bunuri mobile și imobile, care ar putea fi supuse urmăririi și nu dispune nici de mijloace bănești, a devenit imposibilă executarea documentului executoriu.

Astfel, se reține că, executorul judecătoresc, ca orice alt subiect de drept, are responsabilitate exclusiv în situația în care îi pot fi imputate fapte ilicite, cu vinovăție.

Instanța de apel a concluzionat că instanța de fond a punctat că în speță, miza (interesul) pentru reclamantul Gheorghită Oleg se manifestă prin încasarea datoriilor de la „terț/debitor privat”. La acest capitol, Curtea Europeană a Drepturilor Omului atrage atenția la calitatea debitorului executării și, anume, dacă debitorul este o autoritate de stat sau un terț privat.

Astfel, potrivit practicii CtEDO, nerecuperarea unei datorii, din cauză că debitorul nu posedă bunuri, nu poate fi imputată statului- pârât, decât și în măsura în care această omisiune este imputabilă autorităților naționale (Polăcik c. Slovaciei 2005).

Prin urmare, instanța de apel a indicat că reclamantul/apelant nu poate solicita cu titlu de prejudiciu material contravaloarea creanței în procesul tergiversat, ci este necesar să se constate existența unei legături de cauzalitate între încălcarea dreptului la un termen rezonabil al procedurilor și pierderile materiale provocate ca urmare a imposibilității de a se folosi de drepturile sale patrimoniale.

La 13 ianuarie 2020 Gheorghită Oleg, reprezentat de avocatul Osoian Lilian a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii. Mai mult ca atât, Gheorghită Oleg, reprezentat de avocatul Osoian Lilian solicită atragerea în proces a executorului judecătoresc Bezede Vladimir și interpelarea de la executorul judecătoresc a copiei de pe precedentă procedură de executare a lui Gheorghită Oleg.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de fond și instanța de apel nu au luat în considerare practica CtEDO și anume la aprecierea prejudiciilor materiale se va lua în calcul perioada reală de neexecutare și calculul sumelor cu titlu de prejudiciu material. Statul trebuie să-și organizeze un sistem de executare care să asigure o executare efectivă și să poată răspunde pentru o datorie neexecutată de către un privat dacă nu este depusă o diligență întru asigurarea executării.

A relatat că în procedura de executare sunt informații precum că în perioada de executare a fost înstrăinat un bun care se afla sub sechestru, astfel făcând dificilă procedura de executare.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 05 noiembrie 2019 și expediată participanților la proces la 05 decembrie 2019 (f.d.178), însă date de recepționare a deciziei recurate la materialele cauzei lipsesc. Astfel, cererea de recurs declarată la 13 ianuarie 2020 de către Gheorghită Oleg, reprezentat de avocatul Osoian Lilian este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 28 ianuarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f. d.190), iar potrivit avizelor de recepție recursul a fost recepționat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și executorul judecătoresc Miron Iacob (f.d.191-192).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimației nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă,

În sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/aceor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Gheorghită Oleg, reprezentat de avocatul Osoian Lilian.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gheorghită Oleg, reprezentat de avocatul Osoian Lilian.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru